

در جلسه «برنامه آموزشی فردی» (IEP)، که حداقل یک بار در سال برگزار می‌شود، باید مشخص شود که آیا دانش‌آموز دچار معلولیت برای دریافت «آموزش عمومی رایگان و مناسب» (FAPE) به خدمات ESY نیاز دارد یا خیر. گروه IEP باید همه عوامل را در این جلسه بررسی کند. همه مباحث و مبنای تصمیم‌گیری ثبت و به پدر/مادر (و در صورت لزوم، دانش‌آموز) منتقل می‌شود. این پرسش مهم را به خاطر بسپارید: اگر کودک دچار معلولیت ESY دریافت نکند، آیا مزایایی که می‌تواند در طول سال تحصیلی عادی از آنها بهره‌مند شود، به میزان چشمگیری کاهش می‌یابد؟

عواملی که باید در روند تعیین ضرورت ارائه خدمات ESY مد نظر قرار بگیرد

ESY

- 1. پسرفت/جبران - گروه IEP تعیین می‌کند که آیا بدون خدمات ESY احتمال پسرفت چشمگیر در مهارت‌های اساسی زندگی وجود دارد، آیا پسرفت ناشی از تعطیلی مدرسه است، و آیا احتمال شکست خوردن فرآیند بازیابی آن مهارت‌ها در مدت معقول (مثلاً شش تا هشت هفته پس از تعطیلات تابستانی) پس از پایان یافتن دوره تعطیلی مدرسه وجود دارد یا خیر.**

مهارت‌های اساسی زندگی به مهارت‌هایی گفته می‌شود که دانش‌آموز برای دستیابی به اهداف زیر در محیط‌های مختلف به آنها نیاز دارد:

 1. افزایش میزان استقلال از پرستار (مثلاً استفاده از توالت، غذا خوردن، لباس پوشیدن، بهداشت شخصی، جابجایی)
 2. افزایش میزان استقلال در مدرسه یا جامعه (مانند ارتباطات ابتدایی، تعامل اجتماعی، مطالعه)
 3. کاهش یا حذف رفتارهای مختل‌کننده عملکرد در مدرسه یا جامعه (مانند پرخاشگری، رفتارهای آسیب‌زا، رفتارهای ناگهانی)
- 2. میزان پیشرفت - گروه IEP روند پیشرفت دانش‌آموز در مسیر دستیابی به اهداف IEP و کسب مهارت‌های اساسی زندگی را ارزیابی می‌کند و مشخص می‌کند که آیا میزان یا سرعت پیشرفت دانش‌آموز در مسیر دستیابی به آن اهداف یا مقاصد مانع بهره‌مندی دانش‌آموز از مزایای جانی آموزشی در طول سال تحصیلی عادی خواهد شد یا خیر.**
- 3. مهارت‌های نوظهور/فرصت‌های پیشرفت - گروه IEP همه اهداف IEP مرتبط با مهارت‌های اساسی زندگی را بازبینی می‌کند تا مشخص شود که آیا هر یک از این مهارت‌ها در نقطه پیشرفت قرار دارد یا خیر. اگر مهارت‌های اساسی زندگی در این نقطه باشند، گروه IEP مشخص می‌کند که آیا بروز وقفه در روند ارائه خدمات و آموزش‌های مربوط به آن اهداف یا مقاصد در طول سال تحصیلی احتمالاً مانع بهره‌مندی دانش‌آموز از مزایای برنامه آموزشی در طول سال تحصیلی عادی خواهد شد یا خیر.**
- 4. رفتارهای مزاحم - گروه IEP تعیین می‌کند که آیا، بدون خدمات ESY، رفتار(های) مزاحم مانند رفتارهای تشریفاتی، پرخاشگری یا خودزنی که اهداف IEP در پی اصلاح آنهاست، مانع بهره‌مندی دانش‌آموز از مزایای برنامه آموزشی در طول سال تحصیلی می‌شود یا خیر. این گروه همچنین تعیین می‌کند که آیا بروز وقفه در روند برنامه‌ریزی مربوط به رسیدگی به رفتار(های) مزاحم احتمالاً مانع بهره‌مندی دانش‌آموز از مزایای برنامه‌ریزی آموزشی در طول سال تحصیلی بعدی خواهد شد یا خیر.**
- 5. ماهیت و/یا شدت معلولیت - گروه IEP تعیین می‌کند که آیا، بدون خدمات ESY، ماهیت و/یا شدت معلولیت دانش‌آموز احتمالاً مانع بهره‌مندی دانش‌آموز از مزایای برنامه آموزشی در طول سال تحصیلی عادی می‌شود یا خیر.**
- 6. شرایط ویژه یا عوامل دیگر - گروه IEP تعیین می‌کند که آیا، بدون خدمات ESY، شرایط ویژه‌ای رخ می‌دهد که مانع بهره‌مندی دانش‌آموز از مزایای برنامه آموزشی در طول سال تحصیلی عادی شود یا خیر.**

اطلاعاتی که باید در روند تعیین ضرورت ارائه خدمات ESY مد نظر قرار بگیرد

بسته به نیازهای فردی دانش‌آموز، نوع، تراکم، مکان، گستردگی و مدت ارائه این خدمات متغیر خواهد بود. در روند تصمیم‌گیری درباره ضرورت ارائه ESY، گروه IEP سطح عملکرد جاری دانش‌آموز و تکتک اهداف مندرج در IEP دانش‌آموز را در نظر می‌گیرد. اگر گروه وضعیت پیشرفت در مسیر دستیابی به هدف خاصی را نگران‌کننده تشخیص دهد، باید آن هدف را با معیار هر شش عامل ESY ارزیابی کند و مشخص کند که آیا در صورت ارائه نشدن ESY، دانش‌آموز از FAPE بهره‌مند خواهد شد یا خیر. اگر گروه به این نتیجه برسد که مزایای قابل ارائه به دانش‌آموز در طول سال تحصیلی عادی به دلیل وجود هریک از این شش عامل مختل خواهد شد، دانش‌آموز واجد شرایط ESY تشخیص داده می‌شود. گروه باید عامل(عامل) و مدارک پشتیبان در ESY IEP را بر اساس نیازهای فردی دانش‌آموز ثبت کند.

- خدمات ESY باید صرفاً بر مبنای ناتوانی دانش‌آموز در دستیابی به حداقل یکی از اهداف IEP (یا مقاصد یا معیارها، در صورت لزوم) ارائه شود. تصمیم‌گیری درباره این که چه خدماتی باید ارائه شود، باید بر اساس خدمات لازم برای بهره‌مندی دانش‌آموز از FAPE صورت بگیرد. بنابراین، گروه IEP باید ضرورت ارائه هریک از خدمات مرتبط، از جمله حمل و نقل، را نیز بررسی کند. اگر ارائه خدمات مرتبط برای بهره‌مند ساختن دانش‌آموز از خدمات آموزش ویژه‌ای که در ESY ارائه می‌شود ضروری باشد، ارائه خدمات مرتبط الزامی خواهد بود.
- گروه IEP در روند تعیین ضرورت ارائه خدمات ESY به دانش‌آموز، باید از انواع اطلاعات زیر استفاده کند:

خدمات ESY ممکن است از طریق محیطها و روش‌های گوناگون ارائه شود. مثلاً محیطها و روش‌های زیر، به صورت مستقل یا ترکیبی، ممکن است به کار گرفته شود: آموزش کلاسی، آموزش در مکانی که با توافق دوجانبه تعیین می‌شود، و/یا حمایت مشاوره‌ای/نظارتی. خدمات ESY ممکن است در کنار برنامه‌های فعلی مدرسه تابستانی ارائه شود؛ البته اگر این برنامه‌ها قابل ارائه و با نیازهای فردی دانش‌آموز سازگار باشد.

- داده‌های پیشنهادی؛
- بازبینی IEP های جاری و پیشین؛
- زمان ثبت شده پسرقت و جبران؛
- شواهد بالینی مستند؛
- مشاهدات کلاسی؛
- یادداشت‌های پیشرفت؛
- آزمون‌های استاندارد؛
- نمونه کارهای دانش‌آموز؛
- گزارش‌های رفتار دانش‌آموز؛
- مصاحبه‌های والدین؛
- اطلاعات حضور و غیاب؛
- دیگر شواهد عینی؛ و
- دیدگاه‌های کارشناسی.

اصطلاحات مربوط به ESY

- **پسرقت/جبران:** گروه IEP تعیین می‌کند که آیا بدون خدمات ESY احتمال پسرقت چشمگیر در مهارت‌های اساسی زندگی به دلیل تعطیلی مدرسه که منجر به شکست خوردن فرآیند بازیابی آن مهارت‌ها در زمان معقول پس از پایان یافتن دوره تعطیلی مدرسه شود، وجود دارد یا خیر. **پسرقت:** در این سند، به افت چشمگیر مهارت‌های اساسی زندگی گفته می‌شود. تعطیلات عادی مدرسه معمولاً باعث افت نسبی مهارت‌های همه دانش‌آموزان می‌شود و این افت چشمگیر محسوب نمی‌شود.
- **جبران (بازیابی):** توانایی بازگرداندن مهارت در مدت معقول پس از تعطیلات عادی مدرسه. بیشتر دانش‌آموزان دچار معلولیت، مهارت‌های خود را در مدت معقول پس از تعطیلات مدرسه بازیابی می‌کنند. سرعت معقول جبران بر حسب سبک و سرعت یادگیری در افراد مختلف فرق می‌کند. بر این اساس، برخی دانش‌آموزان دچار معلولیت ممکن است به زمانی بیش از شش تا هفته برای جبران نیاز داشته باشند.
- **مزیت نسبی:** دانش‌آموزی که در روند دستیابی به اهداف IEP، بر اساس میزان پیشرفت در مسیر آن هدف (یا مقصد یا معیار، در صورت لزوم) IEP پیشرفت کرده باشد، به مزیت نسبی دست می‌یابد. این پیشرفت مثلاً با تعداد آزمون‌های موفق مشخص می‌شود.
- **مدرسه تابستانی:** بر خلاف خدمات ESY، برنامه‌های مدرسه تابستانی اختیاری و داوطلبانه هستند که اجرای فعالیت‌های غنی‌سازی، جبرانی و تقویتی یا آموزش مهارت‌های جدید را دنبال می‌کنند. ارائه FAPE مستلزم حضور در مدرسه تابستانی نیست. خدمات ESY می‌تواند در کنار برنامه‌های فعلی مدرسه تابستانی ارائه شود؛ البته اگر این برنامه‌ها قابل ارائه و با نیازهای فردی دانش‌آموز سازگار باشد.